

Владимирова Марія Сергіївна

Кандидат економічних наук

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Приймак Анна Валеріївна

Національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

РОЛЬ ФОНДОВОЇ БІРЖІ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

У розвинутих країнах перерозподіл коштів на ринку цінних паперів здійснюється на фондових ринках. На сьогодні фондові біржі є символом ринкової економіки розвинутих країн, тобто зростає роль бірж як ринкового механізму. Також їх роль збільшується щодо впливу на політичне життя. Фондова біржа – організаційна форма спеціалізованого ринку, де здійснюється торгівля цінними паперами (акціями, облігаціями, зобов'язаннями державної скарбниці, сертифікатами, документами, які забезпечують рух кредитних ресурсів і валютних цінностей та формування їх біржового курсу. На відміну від товарних бірж, які здійснюють регулюючий вплив на рух товарів, фондова біржа забезпечує рух капіталу [1].

Принципи діяльності фондової біржі:

- ✓ гласність (усі угоди та відомості, які надані емітентом за згодою з біржею про внесення акцій у біржовий список - публікуються);
- ✓ довіра між клієнтом та брокером (угоди на біржі укладаються усно та оформлюються пізніше);
- ✓ установлення правил торгівлі й обліку, здійснюваних операцій з цінними паперами регулюється адміністрацією біржі й аудитором.

Основними операціями фондової біржі є:

- ✓ облік цінних паперів;
- ✓ рекомендації щодо встановлення стартової котирувальної ціни;
- ✓ виконання взаєморозрахунків між учасниками біржового ринку;
- ✓ контроль курсів цінних паперів;
- ✓ правове оформлення угод.

Метою діяльності біржі є сприятливі умови для ефективної та масштабної торгівлі цінними паперами. Для нормального розвитку та функціонування прибутки фірми обмежуються певними сумами, суб'єкти, які внесли свої кошти до статутного фонду не використовуються на виплату дивідентів. Капітал на фондовій біржі може переходити з однієї галузі в іншу. Завдяки державному регулюванню цих процесів він може спрямовуватись у ті соціально важливі сфери, які найбільше його потребують.

Біржова вартість акцій, або курс акцій встановлений котируванням на фондовій біржі, дає змогу швидко визначити рівень капіталізації (ринкову, або реальну, вартість) підприємства-емітента цілком.

Ринкова вартість підприємства = Кількість випущених акцій * Біржова ціна однієї акції.

До роботи на біржі допускаються лише її члени. Членство, або місце, на біржі можна отримати за наявності рекомендації солідних біржовиків та внесення чималої грошової плати. Головними членами біржі є брокери та дилери.

У сучасних умовах фондові біржі України мають вирішувати такі завдання:

- ✓ збільшення кількості й розширення номенклатури цінних паперів, які котируються на фондових біржах, розширення торгівлі похідними цінних паперів;
- ✓ удосконалення нормативної бази функціонування фондового ринку, розвиток системи підготовки кадрів для фондової діяльності, розвиток інформаційного забезпечення учасників корпоративного сектору;
- ✓ підвищення координаційної роботи всіх фондових бірж України, об'єднання їх зусиль для віднагодження торгів, їх модернізації і переходу на сучасний електронний обіг [2].

Отже, роль фондової біржі у ринковій економіці полягає у тому, що її діяльність сприяє залученню на певний строк тимчасово вільних грошових коштів шляхом випуску та продажу акцій і облігацій. Завдяки державному регулюванню цих процесів він може спрямовуватись у ті соціально важливі сфери, які найбільше його потребують.

Список використаних джерел:

1. Політична економія: підручник / О. М. Діденко, М. М. Руженський, О. Ф. Іткін; під заг. ред. В. Г. Федоренко. К: Алерта, 2008. – 487 с.
2. Роль фондової біржі та систем позабіржової торгівлі в регулюванні руху акцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5597235/page:26/>

Марченко Юлія Едуардівна

Науковий керівник: кандидат технічних наук, доцент Гадецька Зоя Митрофанівна
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ, ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РИЗИКУ

Ризик – один із ключових елементів підприємницької діяльності. підприємці, в процесі своєї діяльності, часто йдуть на ризик. Розвиток даних ситуацій може привести як до настання несприятливих наслідків (до збитків, упущеної вигоди), так і до позитивних результатів для підприємства у вигляді збільшення прибутку.

Публікація присвячена дослідженню суті інноваційного ризику та з'ясуванням причин його виникнення.

Дослідженням інноваційного ризику займалися такі вчені: Н. Л. Калиновська, О. Ю. Григор'єв, Ю. М. Дьячкова, А. О. Токарева, А. М. Дьячкова та ін.

Інноваційний ризик (ІР) – це ймовірність втрат, що виникають при вкладенні підприємницькою фірмою засобів у виробництво нових товарів (послуг), які, можливо, не знайдуть очікуваного попиту на ринку [1, с. 272].

Виділяють «зовнішні» і «внутрішні» фактори виникнення ІР [2]. До зовнішніх (некерованих) відносяться фактори ІР, які пов'язані з діяльністю компанії: фінансово-економічні (наприклад, ризики, пов'язані з нестабільністю економічного законодавства і поточної економічної ситуації; зовнішньоекономічні ризики, валютні, процентні ризики; та ін.); соціально-економічні та політичні ризики (наприклад, нестабільність політичної влади); ризик несприятливих соціально-політичних змін в країні або регіоні; регіональні конфлікти (наявність біженців і вимушених переселенців); істотна відмінність рівнів безробіття і реальних доходів населення; форс-мажорні обставини та ін.

Внутрішні (керовані) фактори ІР поділяються на: фактори основної діяльності учасників – це виробничі фактори ризику порушення персоналом технологічної дисципліни, аварії, порушення поставлення сировини та необхідного матеріалу, економічні злочини та ін.; фактори допоміжної діяльності учасників – перебої енергозбереження, непередбачене збільшення терміну ремонту устаткування, та ін. [2].

Підприємство, яке розвивається на основі інновацій, вважається новатором, тому воно беззаперечно йде на ризик. Щоб уникнути або зменшити цей ризик, воно змушене вдосконалювати та оптимізувати виробничу базу, систему матеріально-технічного забезпечення, оптимізувати структуру мережі збуту та товарообігу. Ці складові повинні будувати адаптовані до змін ситуацій на ринку, що призведе до розширення ринкових можливостей. При цьому можна виділити як позитивні, так і негативні аспекти інноваційного ризику (табл. 1).